

Hot Issues

ความรุนแรงในสังคมไทย

ปัจจุบัน ข่าวความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยดูจะเป็นข่าวหนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นรายวัน ไม่ว่าจะเป็นข่าวอาชญากรรม การยกพวกตีกันของเด็กวัยรุ่น ฆ่าข่มขืน การกระทำทารุณกรรมต่าง ๆ ซึ่งนับวันจะมีรูปแบบและความรุนแรงมากขึ้น โดยส่วนหนึ่งมาจากการเลียนแบบจากสื่อต่าง ๆ ทั้งภาพยนตร์ ทีวี อินเทอร์เน็ต วิดีโอ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และปัญหาสัมพันธภาพในครอบครัว เป็นต้น

เราเข้าใจความหมายของความรุนแรงตรงกันหรือยัง

ความรุนแรงในสังคม (violence) มิได้หมายถึงเฉพาะการทำร้ายร่างกายเท่านั้น แต่หมายถึงพฤติกรรมและการกระทำใด ๆ ที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งร่างกาย วาจา จิตใจ ทางเพศ โดยการบังคับขู่เข็ญ ทำร้ายทุบตี เตาะตอ่ย ตลอดจนคุกคาม จำกัดและกีดกันสิทธิเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในการดำเนินชีวิตส่วนตัว ซึ่งเป็นผลหรืออาจเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกาย และจิตใจแก่ผู้ถูกกระทำ⁶

ความรุนแรงเกิดขึ้นได้ในทุกระดับของสังคม ตั้งแต่การกระทำความรุนแรงในครอบครัว ชุมชน สังคม เกิดขึ้นได้ทั้งในโรงเรียน ที่ทำงาน และที่สาธารณะ หรือแม้กระทั่งบ้านสถานที่ที่ควรจะเป็นปลอดภัยที่สุด

วัยรุ่นกับความรุนแรง

สถานการณ์ ปัจจุบันมีปัจจัยเสี่ยงหลายประการที่ทำให้วัยรุ่นนิยมใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัวที่มักจะมีพฤติกรรมรุนแรงซึ่งเด็กอาจรับความรู้สึกนั้นมาโดยไม่รู้ตัว เช่น การทำร้ายกันระหว่างพ่อ แม่ หรือมีการกระทำทารุณกรรมภายในครอบครัวทำให้เกิดความกดดัน การเป็นผู้ติดยาเสพติดหรือสุรา ในช่วงปี 2541-2546 พบว่าจำนวนเด็กที่กระทำความผิดและถูกส่งตัวเข้าสถานพินิจ เฉลี่ยมากกว่า 30,000 คนต่อปี มีอายุตั้งแต่ 7-18 ปี และเกือบร้อยละ 90 เป็นผู้ที่มิใช่ระหว่าง 14-18 ปี

❖ **วัยรุ่นที่ทำผิดส่วนใหญ่ร้อยละ 41.7 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น** รองลงไป ร้อยละ 35.2 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และ ร้อยละ 18.8 มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

❖ **วัยรุ่นทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดน้อยลง แต่ทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายและความสงบ**

ตารางที่ 8 จำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจำแนกตามอายุและเพศ

	2544	2545	2546	รวมปี 44-46	สัดส่วนเฉลี่ย (%)
อายุ					
ต่ำกว่า 14 ปี	1,849	4,496	3,935	10,280	10.9
14 - 18 ปี	29,599	30,789	23,667	84,055	89.1
ระดับการศึกษา					
ไม่มีการศึกษา	511	389	466	1,366	1.5
ประถมศึกษา	11,205	12,526	9,492	33,223	35.2
มัธยมต้น	12,904	14,970	11,450	39,324	41.7
สูงกว่ามัธยมต้น	6,097	6,598	5,053	17,748	18.8
อื่นๆ	731	802	1,141	2,674	2.8
รวมทุกระดับการศึกษา	31,448	35,285	27,602	94,335	100.0

ที่มา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

หมายเหตุ : ข้อมูลปี 2546 เป็นข้อมูลเดือนมกราคม-พฤศจิกายน

⁶ ผู้หญิงและเด็ก: *เหยื่อความรุนแรงในครอบครัว*, อรอนงค์ อินทรวิจิตร, นรินทร์ กรินชัย

ตารางที่ 9 จำนวนเด็กและเยาวชนที่ทำผิดจำแนกตาม
ฐานความผิด และการเปลี่ยนแปลง

ฐานความผิด	จำนวน			สัดส่วนเฉลี่ย 44-46	การเปลี่ยนแปลง	
	2544	2545	2546		44/45	45/46
ทรัพย์สิน	7,374	7,949	8,886	25.0	7.8	11.8
ชีวิตและร่างกาย	2,175	3,054	4,843	10.4	43.9	58.6
เพศ	1,026	1,479	1,735	4.4	43.9	17.3
ความสงบ	397	681	1,016	2.2	71.5	49.2
สุขภาพ						
ยาเสพติด	16,563	16,723	5,897	40.5	1.0	-64.7
ให้โทษ						
อาวุธและวัตถุระเบิด	933	1,380	1,957	4.4	47.9	-41.8
อื่น ๆ	2,980	4,019	5,581	13.0	34.9	38.9
รวม	31,448	35,285	29,915	100.0	12.2	-15.2

ที่มา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

สุขในสังคมมากขึ้น ความผิดที่เด็กและเยาวชนในสถานพินิจได้ก่อขึ้นนั้นมีหลายกรณี ทั้งเกี่ยวกับทรัพย์สิน ชีวิตและร่างกาย เพศ ความสงบสุข ยาเสพติด อาวุธปืน และวัตถุระเบิด จากข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนที่ทำผิดจำแนกตามฐานความผิด พบว่าระหว่างปี 2544-2546 เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 40.5 กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ รองลงไปร้อยละ 25.0 ทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และร้อยละ 10.4 ทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย แต่เมื่อพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและความรุนแรงของปัญหาแล้ว พบว่าเด็กและเยาวชนจะทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในอัตราที่ลดลงมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งปราบปรามอย่างจริงจัง ส่วนความผิดเกี่ยวกับเพศ ความสงบสุข และเสรีภาพ และอาวุธและวัตถุระเบิดนั้น แม้ยังคงมีอัตราเพิ่มขึ้นแต่เป็นอัตราเพิ่มที่ลดลง ในขณะที่การกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายนั้นมีอัตราการเพิ่มขึ้นมาก โดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40.4 ในปี 2544-2545 และร้อยละ 58.6 ในปี 2545-2546

เมื่อพิจารณาเฉพาะกรณีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่า ในช่วงปี 2544-2546 มีจำนวนเด็กและเยาวชนทำผิดรวม 10,072 คน โดยเป็นการทำความผิดกรณีทำร้ายและพยายามทำร้ายผู้อื่นมากที่สุดถึง 4,910 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 51.3 รองลงไปคือ พยายามฆ่าผู้อื่นร้อยละ 18.6 และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา พบว่าเด็กและเยาวชนที่ทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย กรณีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและไม่เจตนา พยายามฆ่าผู้อื่นทำร้ายและพยายามทำร้ายผู้อื่น และมีการฆ่าสุ่มตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ยังคงมีการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่เพิ่มขึ้นสูงมากคือเฉลี่ยประมาณร้อยละ 48-68 ในปี 2545-2546

❖ **เพื่อนมีส่วนทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดมากที่สุด** เมื่อพิจารณาการกระทำผิดจำแนกตามสาเหตุ พบว่า ในช่วงปี 2541-2546 เหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดมากที่สุดมาจากการคบเพื่อนถึงร้อยละ 44.6 รองลงไปคือสภาพครอบครัวร้อยละ 19.2 ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ตารางที่ 10 จำนวนเด็กและเยาวชนที่ทำผิด กรณีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และการเปลี่ยนแปลง

กรณี	จำนวน			สัดส่วนเฉลี่ย 44-46	การเปลี่ยนแปลง	
	2544	2545	2546		44/45	45/46
ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	181	242	363	8.2	33.7	50.0
ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา	33	19	32	0.9	-42.4	68.4
พยายามฆ่าผู้อื่น	426	547	808	18.6	28.4	47.7
ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บ/ตาย	286	384	466	11.9	34.3	21.4
ข่มขืนต่อสู้อย่างรุนแรง	69	131	102	3.2	89.9	-22.1
ทำร้ายและพยายามทำร้ายผู้อื่น	1,116	1,527	2,267	51.3	36.8	48.5
มั่วสุมตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ทำให้ทั้งลูก	63	199	304	5.9	215.9	52.8
	1	5	4	0.1	400.0	-20.0
รวม	2,175	3,054	4,346	100.0	12.2	-21.8

ที่มา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

หมายเหตุ ข้อมูลปี 2546 เป็นข้อมูลเดือน มกราคม-พฤศจิกายน

ตารางที่ 11 จำนวนเด็กและเยาวชนที่ทำผิด จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิด

สาเหตุ	จำนวนรวม 2541-2546 (ราย)	สัดส่วนเฉลี่ย 41-46 (%)
สภาพครอบครัว	39,558	19.2
การคบเพื่อน	91,752	44.6
สภาพฐานะทางเศรษฐกิจ	21,228	10.3
ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์	25,539	12.4
อื่นๆ	27,557	13.4
รวม	205,634	100.0

ที่มา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

หมายเหตุ ข้อมูลปี 2546 เป็นข้อมูลเดือน มกราคม-พฤศจิกายน

ร้อยละ 12.4 ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของสวนดุสิตโพล ที่ได้ทำการสำรวจข้อมูลโดยการสอบถามนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ครู/อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 1,492 คน ในเขต กทม. ในช่วงวันที่ 18-19 สิงหาคม 2545 เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษา ระบุว่า สาเหตุหลักที่ทำให้นักเรียนทะเลาะวิวาทกันนั้นเกิดจากความคึกคะนอง ตามเพื่อนหรือเพื่อนชวน ถึงร้อยละ 30.5 รองลงไปคือการมีค่านิยมที่ผิดและรักสถาบันร้อยละ 26.6

ความรุนแรงของสื่ออิเล็กทรอนิกส์และภาวะการติดเกมหรือเว็บไซต์ของเด็ก

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์และโลกอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทกับเยาวชนมากขึ้นทุกขณะไม่ว่าจะในด้านของการเรียนรู้หรือการหาความบันเทิงเชิงระดมย์ประเด็นสำคัญคือโลกของอินเทอร์เน็ตเป็นโลกใหม่ที่ไร้ขอบเขต และการกำกับดูแล การท่องเน็ตจึงมีได้ทั้งคุณอนันต์และโทษมหันต์จากเว็บที่มีหลากหลายทั้งดีและไม่ดี ผู้ปกครองหลายคนยังไม่เข้าใจถึงอันตรายที่แฝงอยู่ในอินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ที่เด็กอาจเปิดเข้าไปเจอโดยบังเอิญขณะกำลังค้นหาข้อมูล หรือคนร้ายที่แฝงมาในรูปของเพื่อน “chat” ที่ทำให้เด็กไวใจจนสามารถหลอกล่อเด็กไปทำร้าย นอกจากนี้เด็กยังอาจพบเจอข้อความที่มีเนื้อหาแฝงด้วยความรุนแรงหรือลามกอนาจารที่แทรกอยู่ตามโฆษณาต่างๆ และที่สำคัญคือภาวะการ “ติดเน็ต” (internet addiction) หรือการที่เด็กใช้เวลาอยู่หน้าคอมพิวเตอร์เป็นระยะเวลาหลายๆเกินพอดี แทนที่จะออกไปเล่นกับเพื่อนหรือตั้งใจเรียนหนังสือ

เด็กไทยรู้จักการค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นสิ่งดี เพราะจะทำให้เด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลและแหล่งความรู้ด้วยตนเอง แต่ยังมีเด็กบางส่วนไม่สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งไหนดี ไม่ดี ข้อมูลจาก NECTEC ระบุว่าเว็บไซต์ที่เด็กและเยาวชนไทยเข้าไปมากที่สุดกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ เป็นเว็บไซต์ด้านบันเทิง ขณะที่สัดส่วนการเข้าเว็บไซต์เพื่อการศึกษา มีเพียง 2 เปอร์เซ็นต์ แต่การทำให้เด็กเดินไปถึงสิ่งที่เขาต้องการโดยไม่หลงไปกับสิ่งยั่วยวนนั้น ผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะครอบครัวหรือผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การท่องเว็บของเด็กๆ เป็นการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์

ภัยที่มากับโลกอินเทอร์เน็ตต่อเด็ก มีหลายรูปแบบ ได้แก่

*** เกมส์รุนแรง**

ปัจจุบันบริษัทผลิตซอฟต์แวร์ ต่างแข่งขันกันออกแบบเกมส์คอมพิวเตอร์ให้ตื่นตาตื่นใจและสามารถดึงดูดเด็กให้ติดเกมอย่างงอมแงม เนื่องจากเกมส์มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น นักจิตวิทยาได้ชี้ให้เห็นผลกระทบของเกมส์ที่รุนแรงเต็มไปด้วยการต่อสู้ทำร้ายกันที่มีต่อเด็กหลายประการ เช่น เด็กจะเห็นความรุนแรงในสังคมเป็นเรื่องปกติ การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ และเด็กมีแนวโน้มที่จะคิดว่าปัญหาทุกปัญหาเป็นเรื่องที่แก้ได้ง่ายและเร็วด้วยการใช้ความรุนแรงโดยไม่ต้องอาศัยความอดทนในการแก้ปัญหา เด็กจะชินกับการมองปัญหาเป็นดำ-ขาว ถูก-ผิด ชนะ-แพ้ย มากกว่าการประนีประนอมหรือการพบกันครึ่งทาง เด็กมีแนวโน้มจะมองโลกในแง่ร้ายมากขึ้น

*** การล่อลวงผ่านอินเทอร์เน็ต**

ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเปิดเผยสถิติคดีข่มขืนโดยผู้เสียหายถูกล่อลวงผ่านอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและยากต่อการแก้ไขหรือควบคุม เนื่องจากตำรวจไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบได้แม้ว่าจะมีการประกาศเตือนหรือให้ความรู้กับเยาวชนอยู่เสมอก็ตาม โดยเฉพาะในปัจจุบันมีเว็บไซต์หาเพื่อนคุยและหาคู่นอนน้อยกว่า 10 เว็บไซต์ นอกจากนั้นยังมีกรณีการหลอกลวงซื้อขายสินค้าบนโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งยังไม่มีกรรวบรวมตัวเลขการปล้นทรัพย์จากกรณีซื้อขายออนไลน์ในประเทศไทยว่ามีจำนวนทั้งหมดเท่าไร

ผลกระทบทางสังคมและจิตวิทยา ของการใช้อินเทอร์เน็ตในบ้านพบว่าผู้ใช้เวลา 2-3 ชั่วโมงต่อหนึ่งสัปดาห์ในการเล่นอินเทอร์เน็ตจะมีโอกาสเป็นโรคหุดหู่และรู้สึกโดดเดี่ยวมากกว่าคนปกติ ซึ่งความรู้สึกหุดหู่และโดดเดี่ยววัดจากการรับรู้ตนเองของบุคคล นักวิจัยพบว่าการใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยเป็นเวลา 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์จะนำไปสู่การเพิ่มระดับความหุดหู่และความรู้สึกโดดเดี่ยวราวร้อยละ 1 และยิ่งใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตมากขึ้นเท่าใดปัญหาสัมพันธภาพกับผู้อื่นจะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น

แนวทางการแก้ปัญหา

การหยาบคายประเด็นเหล่านี้ขึ้นมาก็เพื่อที่จะชี้ให้เห็นว่าการกระทำ ความรุนแรงในสังคมไทยมีแนวโน้มรุนแรงและมีรูปแบบของปัญหาที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะความรุนแรงของสื่อและภาวะการติดเกมส์คอมพิวเตอร์/เว็บไซต์ของเด็ก นับว่าเป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่หน่วยงานของรัฐก็ยังคงตามไม่ทัน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน มูลนิธิ สถาบันการศึกษาและผู้ปกครอง จะต้องร่วมกันในการค้นหามาตรการ และกลไกใหม่ๆ เพื่อที่จะดูแล สอดส่องมิให้ปัญหาเหล่านี้ลุกลาม รุนแรง รวมทั้งจะต้องให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่องให้มากยิ่งขึ้น โดย

ครอบครัว

พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องมีเวลาในการอบรมสั่งสอน และเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ทั้งในเรื่องของพฤติกรรม และการคบเพื่อน

ภาครัฐ/กฎหมาย

❖ รัฐและหน่วยงานภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จริงจัง และต่อเนื่อง มีใช้ต้นตัวเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นเท่านั้น

❖ มีระบบกลไกและองค์กรดูแลความปลอดภัยในอินเทอร์เน็ตเพื่อตรวจสอบเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการกระทำที่รุนแรง สื่อลามก/เว็บลามกผิดกฎหมายหรืออาชญากรรมไซเบอร์อื่นๆ

❖ ควรมีกฎหมายที่จะดูแล ป้องกัน ควบคุมเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออกมารองรับ

สื่อมวลชน

❖ ควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ควรนำเสนอสิ่งที่จะก่อให้เกิดการกระทำ ความรุนแรง

❖ จะต้องช่วยส่งเสริม สนับสนุน สร้างกระแสสังคมให้เกิดความเข้มแข็งในสถาบันครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีขึ้น

สังคม/องค์กรเอกชน

❖ สร้างค่านิยม ทศนคติ ให้ตระหนักว่าปัญหาครอบครัวเป็นปัญหาสังคม

❖ ควรเข้ามา มีบทบาทในการตรวจสอบสื่อต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น